

Олеся Сидоренко

Київ (Україна)

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНСЬКИХ ЗАРУБІЖНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

На відміну від третьої хвилі еміграції, загалом орієнтованої на політичні цілі, четверта хвиля у більшості – фахова, з найчисельнішою (порівняно з попередниками) часткою людей з вищою освітою. Ці сучасні українські емігранти дуже добре усвідомлюють роль і значення освіти своїх дітей. Українські дипломатичні установи стверджують, що за кордоном у минулому навчальному році вивчали українську мову та українознавчі дисципліни понад 48,5 тис. учнів у 474 школах та 40 дошкільних закладах різних типів і форм власності у 35 зарубіжних країнах.

Сьогодні українські громади утримують освітні заклади різних типів: світські суботні та недільні школи, де вивчаються українська мова, релігія, історія, географія, культура України, українські християнські школи. У містах учням пропонують курси українознавства. Програма зазвичай визнається і підтримується культурно-освітніми центрами, утвореними при українських громадських організаціях, та Міністерством освіти і науки України (Міжнародна українська школа), деякі із випускників отримують диплом з української мови. Перед українськими школами за кордоном стоїть ряд важливих завдань, які зумовлені насамперед тим, що українським дітям, котрі перебувають за тисячі кілометрів від України, необхідно зберегти свою національну ідентичність. Тому в українських навчально-виховних закладах системна робота ведеться у двох напрямках: навчальному та виховному. Ці напрямки є рівноцінними і надзвичайно важливими. До того ж, такі школи одночасно є своєрідними центрами української культури та творчості. Також досить велике значення має те, що ці школи допомагають

українським дітям інтегруватись у соціуми, в яких на даний час вони перебувають, залишаючись при цьому носіями української ментальності. Викладання у школах зарубіжжя, попри те, що спирається на загальні педагогічні принципи, має певну специфіку.

Виразною є необхідність пошуку нових форм і методів навчання, які б стимулювали в учнів зарубіжних українських шкіл навчально-пізнавальну діяльність, наповнювали індивідуальний лексикон, допомагали розвивати українське мовлення, тому необхідно проаналізувати традиційні та інноваційні методи і прийоми формування та збагачення українського лексикону учнів зарубіжних українських шкіл, зокрема обґрунтувати переваги застосування форм, методів і засобів інтерактивного навчання.

Оскільки українські діти, що проживають за кордоном, і, відповідно, навчаються в зарубіжних українських навчальних закладах, значну частину часу проводять в іншомовному оточенні, то на заняттях у школі (а йдеться переважно про суботні або недільні школи) вони максимально мають окунутися в україномовне середовище, розговоритися, відчутти природність українського мовлення серед ровесників.

Під час занять вважаємо за доцільним використовувати такі методи, як словесні (пояснення, роз'яснення, розповідь, бесіда, дискусія) наочні (ілюстрація, демонстрація, мультимедійна презентація, відео). Під час організації самостійної роботи: метод проєктів, навчального пошуку, проблемний метод, відео-методи (перегляд відеолекцій, вправи on-line, on-line тестування, on-line консультації) тощо.

Термін «інтерактивне навчання» використовується для опису прийомів, методів і технологій, які мають взаємовплив, взаємодію. Інтерактивне навчання – це, передусім, діалогове або полілогове навчання. Серед форм інтерактивного навчання можна виділити: дискусійні (діалог, дискусія, розбір ситуації, аналіз ситуації), ігрові (дидактичні і творчі ігри, ролеві ігри, організаційно-діяльнісні ігри), тренінгові.

У процесі вивчення української мови в зарубіжній українській школі можна, і варто, використовувати всі форми інтерактивного

навчання, як традиційні, так і інноваційні, надаючи перевагу інноваційним інтерактивним прийомам.

Список основних джерел та літератури:

1. Мацько Л. Мовна особистість науковця ХХІ століття / Л. Мацько, О. Семеног // Філософія педагогічної майстерності. Зб. наук. праць. К. ; Вінниця, 2008.
2. <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/ukrainians-abroad>.